

Krasno damsko perilo
šil. 24.—
Turško zeleno blago
za rute . . . šil. 10.—
Damske kratke nogavice . . . šil. 7.—
Dekliške spodnje
hlačke . . . šil. 7.50
pri

F. Koschier

CELOVEC — Klagenfurt
St. Ruprecht, Kinoplatz 1

Nlaš tednik

Kronika

kulturno-politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

6. leto / Stevilka 20

V Celovcu, dne 20. maja 1954

Cena 1 šiling

Opekarna Pliberk

na Koroškem

lastnik

**JOHANN
KRAUSLER**

dobavi stensko opeko, votlo opeko, vmesne stenske plošče in plošče za peči ter izdeluje vse vrste opeke in jih dobavi po najugodnejših cenah in pogojih.

Ljudska šola — šola ljudstva

Katoliško učiteljstvo Koroške je imelo v nedeljo v Celovcu svojo prvo veliko zborovanje. Kot katoličani tudi mi pozdravljamo prizadevanje tega učiteljstva, ki se trudi za vzgojo naše mladine. Kot verni Slovenci smo nadvse zainteresirani, v kakšnih rokah so naši otroci.

Zelo važno in pozitivno predavanje je imel solnograški deželni glavar dr. Klaus: „Kdaj je ljudska šola — šola ljudstva“. Njegova izvajanja so tako načelna, življenjsko važna, da je prav, da se z njimi seznani tudi naše ljudstvo.

„Poleg družine je šola glavni vzgojni činitelj naših otrok. Iz tega izvira veliki pomen ljudske šole za narod, državo in družbo. Svojo veliko nalogo pa bo izvrševala le tedaj, če bo šola ljudstva. Temelji osnovne izobrazbe morajo biti: vera, domovina in poklic, in cilji take vzgoje: versko utrjen, domovinski čuteč in gospodarsko razumen državljan.“

Ljudska šola pa potrebuje pouka, ki je blizu naroda, ki je zakoreninjen v zemlji, ljudstvu in zgodovini. Ljudska šola je vendar v prvi vrsti vzgojnega pomena in šele v drugi vrsti poučnega. Seveda mora tudi pripravljati učence na poklic, bodisi ročno ali umsko delo. Ljudskošolski učitelj, ki mora biti tako univerzalen kot v nobenem drugem pokliču, mora zaupanim otrokom posredovati pravo ljudsko izobrazbo, kjer pa imajo vrednote prednost pred znanjem.

Mnogo tega, kar so časovne razmere za pravile, moramo zopet pridobiti, tako zlasti zavest avtoritete. Predvsem mora biti jasno razmerje: učitelj-učenec. Učitelj ima prednost. Toda tudi za starše mora imeti učitelj odprta vrata. Mi pritrdimo modernemu šolskemu pouku, toda brez učenja ne bo šlo. Mnogo bolj moramo učence zopet naučiti: učiti se. Tudi poslušati in ubogati jih moramo zopet naučiti. Priti mora do zveze, vzajemnosti med učitelji in starši, med šolo in družino. Učitelji naj ne sledijo napačno umevanemu geslu: „Vse za otroke“. Tudi starše opominjamo, da otroka ne obspavajo s prebogati darovi. Varčno in preprosto življenje je za otroka koristnejše kot nasprotno.

V času, ko je družabno življenje tako popačeno in zagrešeno, mora avtoriteta zopet dobiti svoje mesto. Le tako bo možna vzgoja skupnosti. Toda ozirati se moramo tudi na vrednost osebnosti in dela, za kar pa mora biti učitelj neprestan vzgled svojim učencem.

Smo v času prehoda. Toliko starega se je zrušilo in učitelj mora to, kar je bilo včasih dobrega, rešiti za prihodnost in posredovati otrokom. Velikanske so naloge učiteljstva v tem času preloma. Tukaj je učitelj v isti vrsti z duhovnikom, zdravnikom in sodnikom, s katerimi mora velike in svete vzgojne vrednote uporabljati in deliti naprej v duhovni in telesni blagor našega naroda in domovine.“

Tudi mi z vsem prepričanjem — in po tolikih bridkih preizkušnjah in razočaranjih še bolj — soglašamo z načeli dr. Klaus. Ker je te besede govoril v Celovcu, na Koroškem, pričakujemo, da si bodo tudi koroški učitelji vzeli ta načela k srcu, saj jih je povedal solnograški deželni glavar, in ne bodo ostala le prazne besede, ampak tudi dejanja.

Da naglasimo naše načelno stališče še enkrat. Starši so bistveno sodelujoči na vprašanju vzgoje otrok, niso pa merodajni na oblikovanju učne snovi in učnih predmetov. V slučaju, da bi hoteli prepustiti to vprašanje staršem, ne bi bilo možno več enotno oblikovanje katerekoli šole v Avstriji.

Kakor je poročal državni tajnik jugoslovanskega notranjega ministrstva g. Štefanovič, je Jugoslavija izgnala 5.000 Rusov in jih 500 zaprla zaradi špijonaže.

Visoki komisar kara in grozi

Sovjeti očitajo avstrijskim vladnim organom, da rovarijo proti Rusiji.
Avstrijci očitke zanikajo kot neresnične

Že v petek, dne 14. maja, je ruski visoki komisar Iljičev iznesel na skupni seji vseh štirih visokih komisarjev proti avstrijski vladi hude očitke glede zadržanja avstrijskega časopisja in tudi avstrijskih vladnih organov proti Rusiji. Zastopniki zahodnih velesil so vse te očitke zavrnili. Zadnji ponedeljek pa je visoki komisar Sovjetske zveze na Dunaju pozval k razgovoru kanclerja Raaba in vicekanclerja Schärfa in pred njima ponovil iste očitke in celo izrazil grožnjo proti notranjemu ministrstvu ali bolje rečeno proti predstavnikom notranjega ministrstva, to sta minister Helmer in državni tajnik Graf.

Ruski visoki komisar očita avstrijskim oblastem, da pospešujejo stremiljenje za priključitev k Nemčiji, da podpirajo militarizacijo Avstrije, da utihotapljuje v rusko cono literaturo, ki je naperjena proti Sovjetski zvezi in podobno. Če bi avstrijska vlada ne bila pripravljena podvzeti potrebne mere, je ruski visoki komisar zagrozil, da bo Sovjetska zveza podvzela korake proti notranjemu ministrstvu, ki je za vse odgovorno. Predvsem se je ruski visoki komisar pritoževal nad ukrepi avstrijskega notranjega ministrstva proti zahtevani odstranitvi plakatov, ki so bili izrecno naperjeni proti Sovjetski zvezi. Iljičev je izrecno naglašal, da naj se avstrijska vlada zaveda dejstva, da državne pogodbe za Avstrijo še ni. Sovjetska zasedbena oblast pričakuje, da bo avstrijska vlada podvzela vse mere, da podobni izrodki izostanejo.

V imenu vlade je kancler Raab takoj na

lico mesta zavzel stališče do iznešenih očitkov in izjavil: „Avstrijska zvezna vlada in tudi avstrijsko ljudstvo se je vedno držalo določil kontrolnega dogovora. Ni znan niti en slučaj nameravanega dejanja proti katerikoli zasedbeni sili. Ni znan niti en slučaj, kjer bi zvezna vlada pozivala na ščuvanje proti Sovjetski zvezi. Vladi ni znan niti en slučaj, da bi se po ukinitvi sovjetske kontrole na demarkacijski črti prevzela literatura, ki je usmerjena proti Sovjetski zvezi. Če se je kaj podobnega zgodilo, je bilo to brez vednosti notranjega ministrstva in zvezne vlade, ki takih dejanj nikakor ne odobravajo. Avstrijska vlada ni nikdar pospeševala vojaških udruženj. Istotako je popolnoma napačna trditev, da bi avstrijska vlada v katerikoli obliki pospeševala željo po zopetni združitvi z Nemčijo. Avstrijsko prebivalstvo prenaša zasedbo z velikim potrpljenjem. Če so tu in tam izgredi, tedaj avstrijska vlada protestira pri vseh štirih zasedbenih silah. Vse zasedbene sile pa so nam obljubile, da bodo tudi same nastopile proti takim izgredom. Ni tudi nikake gonje proti ruski vojaščini, so pa dogodki v zadnjem času, ki vznemirjajo prebivalstvo, dogodki, ki so zahtevali tudi življenjske žrtve.“

Kancler Raab in vicekancler Schärff sta na vladni seji pretekli torek poročala o razgovoru z ruskim visokim komisarjem. Ministrski svet je v celoti odobril stališče obeh vladnih zastopnikov in ko je nato kancler Raab poročal na seji zveznega sveta OeVP o istih dogodkih, je tudi ta svet odobril njegovo stališče.

Razgovor odložen

V pariškem parlamentu je vlada Laniel-a dobila komaj dva glasova večine. To dejstvo je napotilo vlado, da odloži zunanje politično debato o Zahod. evropski obrambni zvezi za nedoločen čas. Kakor je bilo razpoloženje v francoskem parlamentu, tudi pri današnjem političnem položaju ne bi bilo pričakovati pristanka parlamentarne večine. Na drugi strani ne smemo prezreti, da med Francijo in Nemčijo še vedno zija odprto vprašanje Posarja. So bili sicer razgovori med zastopnikom Zahodne Nemčije in Francije o tem vprašanju, vendar dejansko ti razgovori niso dovedli do rezultatov.

Zadržanje vseh francoskih politikov pa je bistveno odvisno od poteka konference v Ženevi. Tu pa gre v bistvenem pogledu

za vlogo Francije kot velesile. Za slučaj, da ne uspe Franciji, da reši na konferenci vsaj deloma svoj prestiž, smemo reči, da je Francija bila velesila. Sicer na drugem mestu poročamo o velikih zaslugah francoske uprave v Maroku, vendar je svet pač tako usmerjen, da pozitivna dela upošteva le v toliko, v kolikor je za njimi tudi zadostna sila. V Indokini pa je položaj tak, da vse upravne zasluge ne morejo odtehtati vojaške nemoči, ki jo danes Francija kaže proti komunistični premoči.

Ne smemo pri vsem presojanju prezreti dejstva, da Francija odklanja skupne korake vsega protikomunističnega sveta v Aziji in na drugi strani vendar prosi Ameriko pomoči. Ravno tu se bo izkazala doslednost, ali iskanje poti sožitja s komunizmom ali pa odločen boj proti komunizmu.

Veliki načrti

Avtomobilska cesta iz Solnograda na Dunaj sama bo stala tri milijarde šilingov.

Denarno podlago za te velike načrte bodo iskali iz prebitka v državnem proračunu in v raznih notranjih in zunanjih posojilih.

Sicer pa je tudi določeno, da se bodo dela izvajala le v obsegu, kakršnega bodo dovoljevala denarna sredstva.

Ženevska konferenca

Posvetovanja v Ženevi so okostenela. Sedaj pa je stavil indijski ministrski predsednik Nehru predlog, da bi v Koreji pustili tako vlado Južne kakor tudi vlado Severne Koreje na oblasti, pač pa naj bi poskusili iz obeh vlad prehodno tvoriti skupni odbor, ki naj bi pripravljala skupno vlado obeh delov dežele. Če takega koraka ne bi bilo mogoče izvesti, obstoja nevarnost, da bi se sovražnosti zopet pričele. Isti predlog je stavil Nehru tudi za Indokino.

K R A T K E V E S T I

Proizvodnja avstrijskih opekarn je v zadnjih letih močno narasla. Ta proizvodnja je znašala pred vojno približno 700 milijonov opek na leto in je padla leta 1945 na 54 milijonov. Leta 1952 pa je znašala zopet 940 milijonov komadov. Za tekoče leto pričakujejo nov porast teh izdelkov, kar bi tudi odgovarjalo živahnemu zaletu na stavbiščih. Strešne opeke pa so producirali leta 1952 110 milijonov komadov. V tej stroki industrije je zaposlenih 11.500 delavcev. Podjetja sama pa so porazdeljena po vsej državi.

Madžarska je naročila v Zahodni Nemčiji 600 traktorjev firme Bulldogg. Jakost teh strojev bo znašala 17 ali pa 22 konjskih sil.

V Solunu v Grčiji so dogradili jugoslovansko prosto luko, ki je bila tekom druge svetovne vojne utrpela veliko škodo.

Jugoslovanska brodovje, ki prevaja potnike in blago predvsem po Donavi in tudi po 267 kilometrski kanalski mreži ima zmogljivost 250.000 ton.

Novo posojilo bo dala Švica Franciji. Pogajanja se vršijo za posojilo v znesku 60 milijonov švicarskih frankov. Obrestna mera znaša 4¼ odst. Francoske železarne bodo v dobi tega posojila dobavile Švici letno 100.000 ton surovega železa in železnih izdelkov.

Zastopniki komunističnih držav vzhodne Azije so v Ženevi naročili stanovanje za šest mesecev; to se pravi, da računajo z dolgotrajnostjo ženevske konference.

Socialdemokratska stranka v Nemčiji je napovedala boj za 40-urni delovni teden. Industrija načelno ni proti tem zahtevam, pač pa je mnenja, da sedanja tehnična oprema tovarn še ni na taki višini, da bi pri 40-urnem delu zmogli isto produkcijo, kakor jo zmorejo pri 48-urnem delu. Dokler tak položaj ni dosežen, bi seve zmanjšanje delovnega časa pomenilo zmanjšanje produkcije in s tem podražitev produktov. Tega pa si nemško gospodarstvo sedaj ne more dovoliti.

Na Finskem imajo po petih tednih zopet novo vlado, katero tvorijo tri stranke in sicer Kmečka stranka s Kekonenom na čelu, socialdemokratska stranka s svojim generalnim tajnikom kot notranjim ministrom. Ministrski predsednik pa je zastopnik švedske manjšine na Finskem g. Törngren. Gotovo je edinstven slučaj, da je član manjšinskega naroda predsednik vlade.

Pri debati o položaju v Indokini je dobila francoska vlada zaupnico z dvema glasovoma večine.

V nemški politiki so se v zadnjem času pojavili glasovi, da bi bilo treba vzpostaviti diplomatske stike s Sovjetsko zvezo. Vlada sicer trdi, da tega ne namerava, ni pa izključeno, da pri političnem položaju ne niso priprave v teku.

Kakor poroča „Neue Zeit“ so v teku priprave za pogajanja med Avstrijo in Jugoslavijo zaradi avstrijske predvojnne imovine v Jugoslaviji. Kakor znano, je po do sedaj sprejetih členih za državno pogodbo za Avstrijo določeno, da pripade vse avstrijsko premoženje v Jugoslaviji v korist Jugoslavije kot vojna odškodnina. Napovedana pogajanja, ki so načelno bila že svoj čas pri pogajanjih v Gleichenbergu pričeta, bi se sedaj nadaljevala. V Gleichenbergu je Jugoslavija dvolastnikom priznala pravice do nekdanje posesti, čeprav le v omejenem obsegu. S tem je bil storjen prvi korak.

Listi poročajo, da bo Jugoslavija vrnila bivšim nemškimi lastnikom iz Zahodne Nemčije premoženje. Pri tem je le zanimivo, bodo li vrnili zaplenjeno premoženje tudi svojim lastnim državljanom.

Ruski visoki komisar Iljičev dolži avstrijskega notranjega ministra g. Helmerja, da se on zavzema za zopetno priključitev Avstrije k Nemčiji. Avstrijski parlament se je odločno izjavil proti takim trditvam.

Ob vrnitvi angleške kraljice Elizabete II. v domovino po šestmesečnem potovanju, so krajico pozdravili s streli iz topov.

Politični teden

Po svetu ...

Po katastrofi v Dien Bien Phu-ju se pač zahodni svet prijemla za glavo, išče krivce ter izhoda iz težkega položaja. Najbolj so zaskrbljeni Amerikanci in Francozi, kar je povsem razumljivo. Prvi so graditelji velikega obrambnega vojaškega sistema okrog azijskega kontinenta in je zato važna vsaka izgubljena pozicija, Francozi pa tudi ne želijo izgubiti svoje najbogatejše kolonije, za katere ohranitev so vodili dolgoletno kolonialno vojno, ki zahteva več izdatkov kot kaka vojna v Evropi.

Prvi se je oglasil ameriški zunanji minister Dulles z izjavo, da zadnji dogodki v Indokini še ne pomenijo izgube te dežele v korist komunističnega sveta. To pomeni z drugimi besedami, da je mogoče z močnejšim vojaškim posegom ustaviti vietnamske armade.

Zahodne sile si spet niso enotne, v kakšni obliki naj to izvedejo.

Za francosko politiko je spet značilna njena dvotirnost, njena neodločnost, oz. nejasnost: zunanji minister Bidault izjavlja v Ženevi, da bi Francija bila pripravljena pod določenimi pogoji umakniti svoje čete iz Laosa in Kambodže (to sta poleg Vietnama še dve koloniji v Indokini). Laosu in Kambodži je Franc. priznala neodvisnost. Za Vietnam priznava Francija pa samo vladno Bao Daja, njenega zaveznika. Za Vietnam naj prizadete velesile najdejo rešitev in ko bo mir spet vzpostavljen, umakne tudi Francija svoje zasedbene čete. Ti predlogi so pač šahovske poteze na ženevskem političnem odru, kjer nastopajo igralci od Dullesa do Molotova in Ču En Laja.

Vladni predsednik Laniel pa je prosil ameriško vladu za razgovore o novi skupni vojaški intervenciji v Indokini. Amerikanci so odgovorili, da so pripravljeni poseči v indokineško vojno, toda samo pod nekimi pogoji. Najvažnejša od teh sta: vojaški poseg v vojno na Indokini naj se izvede v obliki zveze prizadetih držav in s ciljem zaustaviti napredovanje komunizma, ne pa z namenom braniti Francozom njih kolonialno posest. To bi bilo tudi v skladu s statuti Organizacije združenih narodov, ki bi nudila moralno podporo. Med „prizadetimi“ državami sta tukaj mišljeni predvsem Laos in Kambodža. Druge sile kot Vel. Britanija in Indija se udejstvujejo kot posredovalci. Eden vodi razgovore z vsemi tistimi politikami v Ženevi, do katerih Francoze ne more obvezovati „bon ton“ in Amerikance „fair play“. Predsednik indijske vlade Nehru pa je pred svojim parlamentom povedal, da je vsak čas pripravljen posredovati v indokineški zadevi, če bi ga povabili. Indija je tudi v korejskem konfliktu imela vlogo močnega posrednika.

Mednarodno nadzorstvo nad Indokino.

Francozi bi zaenkrat želeli predvsem premirje. Vietnamska vlada pa skuša izrabiti trenutno ugodno situacijo in je stavila za premirje pogoje, katerih sprejem bi pomenil za Zahod, ne samo vojaški, temveč tudi politični poraz. Medtem ko se v Ženevi vodijo razgovori o sporazumni rešitvi, pa Amerika in Francija za vsak slučaj pripravljata močnejšo vojaško intervencijo, če bi z njih vzhodnimi partnerji ne moglo priti do kompromisa.

Kitajski radio je potrdil vesti, da je med ujetniki tudi poveljnik posadke v Dien Bien Phu-ju, general de Castrie. Isto so potrdili kasneje ranjenci, katere francoska letala vozijo iz porušene utrdbe v zaledje. Komunistični poveljnik general Giap je namreč pristal na nekaj „zračni most“.

V Franciji so ti dogodki še bolj razmajali politično stabilnost in je vlada Laniela s komaj dvema glasovoma večine prestala napad opozicije, ki ji očita nesposobnost. Rezultat ženevskih razgovorov bo odločil o nadaljnji usodi vlade.

Najvišja francoska generaliteta pa se je zbrala v „Najvišjem obrambnem svetu“ pod predsedstvom državnega predsednika. Sklepajo o vojaških ukrepih za nadaljevanje vojne v Indokini: zvišanje vojaškega roka, vpoklic rezervistov, poziv na prostovoljce in slično.

Sporazum o Trstu?

Pretekli teden je predsednik jugoslovanske vlade Tito izjavil nekemu inozemskemu dopisniku, da bi jugoslovanska vlada pristala na priključitev Trsta in pristanišča Italiji, če bi pripadla cona B in neka-

teri pretežno slovenski kraji v coni A Jugoslaviji. Med obalnima mestoma Kopro in Piranom pa naj bi zapadne sile zgradile novo moderno pristanišče za Jugoslavijo, ki bi nadomestilo izgubljeno tržaško. — Zadnje časopisne vesti pa govore, da so londonska tajna pogajanja med vladami Amerike, Anglije in Jugoslavije v resnici privedla do takega sporazuma. Če bi tudi Italija bila s tem zadovoljna, bi se jugoslovanska vlada zavzela za njen pristop k balkanskemu paktu.

Govorice o predstojecih diplomatskih stikih med zapadnonemško vlado in sovjetsko vlado.

Nekateri poslanci iz vrst vladnih strank so se zavzeli za „ureditev odnošajev med Vzhodom in Zapadom“. Gre predvsem za poskuse bonnske diplomacije — si s povečano lastno aktivnostjo in podjetnostjo pridobiti večjo mednarodno veljavo. Ni to kaj novega, saj je kander Adenauer že nekajkrat presenetil zapadne državnike z brzojavkami in izjavami, ki niso bile v skladu z uradno politiko treh zapadnih sil. Tako je že lani brzojavil v Washington Dullesu „... da naj bo evropska obrambna pogodba izhodna točka za obrambni sistem vseh evropskih narodov, vključno ruskega...“ Letos, 1. aprila, pa je Moskva ponudila svoj pristop h taki zvezi.

Politika je zamotana in včasih nerazumljiva ali pa jo razumemo prepozno.

... in pri nas v Avstriji

Slej ko prej stoji v ospredju parlamentarnih posvetovanj vprašanje, ali naj bodo podjetniki obvezani od plač delavcev odtegniti članarino za sindikat in tako raz-

bremeniti ves sindikatov aparat in delavce staviti pod moralni pritisk v njihovem odnosu do sindikata. Med obema vladnima strankama vlada še hud spor.

Zelo razveseljiv pojav v vsem avstrijskem gospodarskem stremeljenju je vsekakor težnja vseh ministrstev, da pripravijo kar največ ko mogoče denarja za stanovanjske potrebine. Pomanjkanje stanovanj je pravzares izredno veliko, deloma še niso odstranjene vse vojne poškodbe in deloma je dotok prebivalstva s podeželja tako velik, da pomanjkanje stanovanj iz leta v leto narašča.

Poleg stanovanjskih vprašanj pa seve tudi drugi načrti ne smejo zaostajati. Tako ima vlada v načrtu avtomobilsko cesto iz Solnograda na Dunaj, za katero so predvidene tri milijarde šilingov, za elektrifikacijo železnic, za nove kolodvore. Saj smo dobili na Koroškem kar dva mogočna kolodvora v Celovcu in Beljaku, zakaj bi po-

V severni Afriki je nemirno

Dvainštirideset let upravlja Francija svojo kolonijo Maroko v severni Afriki. Hudi notranji boji so razkrajili pred tem časom vso pokrajino. Boj med Berbi in Arabci je bil na višku. Gonja proti tamošnjim židom je grozila z umorom vsem 200.000 židom. Tedaj — leta 1912 je štela dežela 4 milijone ljudi, danes jih je 8,5 milijonov. Sovražnost med Berbi in Arabci je tudi danes neizmerena. Casablanca, ki danes šteje nad 600.000 prebivalcev, je bila tedaj vas ribičev, danes pa je pristanišče, v katerem natovoriijo letno do 10 milijonov ton blaga. Ko so prišli Francozi, je bilo v Maroku le en kilometer železnice, niti ene ceste niso poznali. Danes pa je v Maroku 1.700 km železniške proge, 88.000 avtomobilov prevažajo ljudi in blago po vsej deželi. Cestna mreža obsega 40.000 kilometrov.

dobnega kolodvora ne privoščili tudi Gradcu. Mi smo bili toliko na boljšem, ker sta Beljak in Celovec pač bližja železniški direkciji v Beljaku kakor Gradec. Za ta dela pri železnici je predvidenih pet do šest milijard šilingov. Tudi za avtomatizacijo telefonskih naprav je predvidenih ena do dve milijardi šilingov. To se pravi, da lahko po telefonu kličemo iz Celovca neposredno v Pliberk ali Beljak, brez da bi se morali povezovati s telefonsko centralo.

Tekom meseca marca in aprila je padlo število brezposelnih od 305.000 na 175.000. Tako je bilo v začetku majnika 25.000 ljudi več zaposlenih, kakor lani ob istem času.

Zvezni kancler Raab gre na državni obisk v Veliko Britanijo v času od 16. do 19. junija tega leta. Kanclerja Raaba bo spremljal tudi avstrijski opolnomočeni minister g. dr. Schöner, ki je Avstrijo zastopal na berlinski konferenci, pred prihodom zunanjega ministra Figla v Berlin.

Najmodernejši stroji proizvajajo električni tok in pomagajo kmetu na polju, ta kmet, ki je poznal ob prihodu Francozov le živinsko vprego.

Medtem ko je vladalo pred prihodom Francozov nasilje in samovolja posameznikov in posameznih dinastij, je danes v veljavni moderno pravo, ki daje vsakemu svoje in zaščiti vsakega posameznika. Gotovo tudi danes ni mogoče deliti popolnoma nepristranske pravice, ker tega ne bo zmogel noben človek. Vendar pa je zaščita tako obsežna, da odtehta vse morebitne nedostatke.

Francija je investirala v deželi ogromen kapital. Pred 40 leti je bila v deželi ena sama bolnica, danes jih je 480 z 11.000 posteljami. V deželi deluje danes 1.300 šol in okoli 8 učiteljskih, ženski in moški mladini je omogočena ista pot k izobrazbi.

Živiljenjske prilike so se izredno dvignile. Čeprav je Maroko že v starem veku veljal kot krušnica ali žitnica, je bila poraba moke do prihoda Francozov zelo malenkostna, danes pa znaša 200 kg na osebo letno in je za tretjino višja kakor v Italiji. Poraba čaja se je dvignila od letne množine petih dek na en kg, poraba sladkorja od 1 kg na 25 kg letno.

Le malokje najdemo tekom razmerno kratkega časa tako velik napredek v koloniji, kakor ga vidimo tukaj. Gotovo Francozi niso iz posebne ljubezni investirali nad eno milijardo dolarjev v deželi. Oni sami so pri tem brez dvoma dosti profitirali. Bistveno pri vsem pa je, da je tudi domače prebivalstvo v gospodarskem pogledu znatno napredovalo, da so bili ustavljeni medsebojni boji med Berbi in Arabci. Danes pa pričinja vrveti zopet proti francoski oblasti in se pojavlja vprašanje, kdo je v stanu zagotoviti red, katerega je upostavila francoska vlada, kdo je v stanu zagotoviti ljudstvu dosedanja živiljenjsko raven in šele potem je mogoče govoriti o politični samostojnosti Maroka.

stranka" je dobila 76 glasov (pri zadnjih volitvah 85). Vendar zaradi veliko močnejše volilne udeležbe tokrat stranka ni več dobila svojega mandata.

Število oddanih glasov je za nas Slovence kljub temu častna manifestacija krščanske in narodne zavednosti. Lahko trdimo: *Kdor je 16. majnika oddal svoj glas za „Krščansko stranko“ je ostal zvest izročilu svojih prednikov, kdor pa ne, je zatajil nje in samega sebe, temu je bila materialna stran bližja, kot verska in narodna.*

76 oddanih glasov pomeni za nas 76 klicarjev, kateri ne bodo odnehali klicati v javnosti, da noče narodna manjšina le enakopravno trpeti, ampak tudi demokratičnim načelom primerno živeti.

Na tem mestu naj še objavimo, da je „Vestnik“ pozival „napredne koroške Slovence“, naj oddajo svoj glas Socialistični stranki, to tudi zaradi tega, ker socialisti „nimajo nič proti dvojezičnim napisom“. Te besede so nam v toliko nerazumljive, v kolikor so v naši občini socialisti bili proti dvojezičnemu napisu na ljudski šoli v Svečah in v kolikor je naša lista, skupna lista domačinov. Na njej so kandidirali tudi ugledni gospod Oitzl iz Polane, ki so se zelo potrudili za uspešen izid volitev, zavedajoč se, da je začrtana pot pravila.

Končni volilni izid je bil sledeči: Arbeitsgemeinschaft 489 glasov, SPÖ 511, Krščanska stranka pa 76 glasov. Tako imata sedaj obe glavni stranki vsaka 6 mandatov, župana (Nadaljevanje na 5. strani)

Koroški deželni zbor

Razpravljanje o elektrifikaciji in pogozdovanju, zanimiva statistika.

Minuli teden je koroški deželni zbor zopet zasedal in med drugim tudi razpravljal o elektrifikaciji.

V deželnem proračunu za leto 1954 je bilo za elektrifikacijo predvidenih 3,5 milijona šilingov. Iz obračuna z zvezno vlado je bilo mogoče za ta dela dobiti nov milijon. Elektro družbe KELAG, TIWAG in DKW so po zakonu obvezne, da prispevajo vsaka svoj del in sicer Kelag 1,2; Tiwag 1,24 milijona in DKW 200.000 šilingov. Ker bodo tudi agrarni krediti porabljeni v svrhe elektrifikacije, znašajo torej vsote, ki so na razpolago, skoraj devet in pol milijona šilingov.

V šmohorskem okraju je med drugim predvidena elektrifikacija v Melvičah, Pazirjah in Brdu.

V velikovškem okraju pa v delih občine Važenberk, Blato, Grebinj.

Nadalje je deželni zbor razpravljal o pogozdovanju. Tekom zadnje vojne in tudi v povojnem času so koroški gozdovi hudo trpeli, ker so sekali več, kakor je znašal letni prirastek in se je le malo pogozdovalo. Tekom zadnjih let pa je le uspelo deloma doma in deloma tudi z uvozom dobiti zadostno število sadik, da so pogozdili večino tega, kar je bilo prej zamujenega. Sedaj je letno na razpolago okoli 15 milijonov gozdnih sadik. Po vojni je bilo na Koro-

škem 13.000 ha gole zemlje, ki je čakala na pogozditev. Po ugotovitvah deželnega zbora smemo računati, da se bo tekom nadaljnjih 4 ali 5 let posrečilo pogozditi vse, kar je nezasajenega.

Tudi zadnje povodnji so dale povod za vrsto raznih predlogov posameznih strank, vendar so bili ti predlogi bolj stavljeni za poslušalce kakor za izvedbo, ker pač za vse želje le ni denarja na razpolago.

In Korošci!

Koroška statistika izkazuje, da je v deželi 11 odstotkov vseh ljudi nezakonskih. Še višji je odstotek na Solnograškem od časa ameriške zasedbe. Sicer pa tudi mi so-glašamo z župnikom, ki je na Novega leta dan stal na prižnici, da poda pregled rojstev in smrti v svoji fari in po dolgem molku prišel: „Ne vem ali bi grajal ali bi hvalil. Toliko je zakonskih in toliko nezakonskih. Večje pa so v mojih očeh one nezakonske matere, ki so dale svojim otrokom življenje, čeprav so pri tem same tvegale svoje življenje, kakor „one“, ki so tudi šle isto pot in so se posledic rešile s splavom.“

V Vrbi ob Vrbskem jezeru je bilo 6. t. m. zborovanje zdravnikov iz vse Avstrije in tudi inozemstva. Ob istem času so se v Vrbi sestali tudi avstrijski lekarnarji na posebnem posvetovanju in so priredili tudi razstavo zdravil.

Bistrica je volila

V nedeljo, dne 16. majnika t. l. so se vršile na Bistrici v Rožu ponovno občinske volitve. Pri zadnjih volitvah meseca marca je bila od občinskega tajnika raztrgana odločilna glasovnica v volilnem lokalu v Svečah, ker je ležala pri štetju glasov izven, ne pa v kuverti. Od te glasovnice bi pa bilo odvisno, katera stranka, Arbeitsgemeinschaft (ÖVP in VDU) ali SPÖ (Socialistična stranka), bi postavila župana. Obe omenjeni volilni skupini sta namreč dobili vsaka 454 glasov.

Deželna volilna komisija je odločila, da se morajo volitve ponoviti 16. maja.

Zadnje dni je bila volilna borba neverjetno močna. Sredstva, katerih so se posluževali nekateri politični nasprotniki pa so

bila takšna, da je najboljšo o njih v katoliškem kulturno-političnem glasilu molčati.

V nedeljo je bilo že zgodaj zjutraj vse na nogah. Ob petih zjutraj so že brneli avti. Glavni stranki sta imeli skupaj nad 20 avtov za vožnjo volivcev na razpolago. Socialisti poleg tega še majhen omnibus, s katerim so se peljali po Rutarjane. Volilna udeležba je bila ogromna. Skoraj vse je bilo na volišču, edinoile od zadnjih volitev sem umrli niso glasovali. S privatnimi vozili so pripeljali celo nekaj volivcev iz celovške bolnice. Višji predstavniki raznih strank pa so vodili volilno akcijo.

Ob tem navalu in pritisku na naše volilce se moramo kljub izgubi devetih glasov čuditi volilnemu rezultatu. „Krščanska

Korošci, zavarujte pri K'ALABRAND!

(Koroška deželna zavarovalnica za škodo po ognju)

Celovec - Klagenfurt, Alter Platz 30

Tel.: 18-46, 18-47

Nič ne pomaga, tak sem!

Opat nekakega starega samostana je vprašal zvečer enega izmed svojih redovnikov: „Kaj si pa vse danes naredil?“

„Ah,“ odgovori brat, „toliko imam vsak dan dela, da ga brez božje pomoči ne bi mogel izvršiti. Ukrotiti moram dva sokola, zadržati dva jelena, obvladati dva jastreba, premagati kačo, pobiti medveda in negovati enega bolnika.“

„Kaj mi praviš,“ se nasmeje opat, „takih živali pa ni pri nas v samostanu.“

„Pa vendar je tako,“ odgovori redovnik. „Dva sokola so moje oči, nanj moram vedno paziti, da ne gledajo kaj grešnega. Dva jelena so moje noge. Biti moram čuječ, da me ne odvedejo na slaba pota. Dva jastreba so moje roke. Primorati jih moram, da vedno delajo in kaj dobrega store tudi za bližnjega. Kača je moj jezik. Držati ga moram na uzdi, da mi ne uide brez potrebe ali spregovori kaj pregrešnega. Medved je moje srce. Stalno se moram boriti proti njegovi sebičnosti in samoljubju. A bolnik je celo moje telo.“

Ti in vsak kdor si hoče priboriti lep značaj mora krotiti vsak dan znova svoje strasti - zverj v sebi. Fant ali dekle, ki se v

ROŽ - PODJUNA - ZILJA

Dne 16. majnika smo koroški Slovenci v št. Lenartu pri Sedmih studencih postavili pokojnemu župniku Janezu Starcu spomenik, ki je izraz našega hotenja in izraz hvalečnosti našemu prvemu verskemu, kulturnemu, gospodarskemu, političnemu delavcu vseh treh dolin. Janez Starec se je pred letom dni smrtno ponesrečil in že ob njegovem pogrebu smo dejali, da mu hočemo vsi v svoji skupnosti postaviti spomenik, ki bo tudi poznejšim rodovom pričal povezanost prvega narodnega delavca župnika Starca z vsemi koroškimi dolinami in vsemi koroškimi Slovenci. Narod je to hotenje razumel in zadnje nedeljo smo se kar razveselili ob pogledu na spomenik, ki je res nekaj svojvrstnega, in razveselili smo se še prav posebno zaradi tega, ker smo ta spomenik postavili mi vsi. Eden je dal 2 šilinga, drugi je dodal sto ali več šilingov. Nas vse je navdajala ista hvalečnost do pokojnega. 43 let je kot duhovnik korakal iz fare v faro, desetletja je kot kulturni delavec kazal narodu pot, desetletja je kot napredni gospodar bil tudi v prvi liniji v borbi za gospodarski napredek, desetletja je kot politični voditelj nosil vse breme dela in odgovornosti. Ta desetletja so ga. Starca vodila iz vasi v vas, iz občine v občino, vodila so ga v deželni zbor, kjer je kot branitelj svojega naroda dvignil svoj glas, vodila so ga nešteto krat na Dunaj k različnim ministrom, ta desetletja so ga vodila pogosto na mednarodne konference evropskih narodnih manjšin. Povzel je besedo, vzel je pero v svojo roko in pisal, dostikrat nerazumeven od svojih lastnih rojakov in dostikrat nerazumeven od svojih lastnih predstojnikov, ki so imeli ravno v Starcu branilca verskih in cerkvenih pravic, kakor jih je poznala prva avstrijska republika le malo. Neomajen je bil Janez Starec tudi tedaj, ko so o njem dejali: to je politizirajoči duhovnik; ko so dejali: to je iredentist. On se je predobro zavedal, da mu ravno njegova globoka vernost in njegov poklic narekuje, da zastavi za naravne in pravne pravice svojega naroda in tudi svojih vernikov vse svoje sile.

Starčeva pismena zapuščina je tako bogata, da bo treba posebnega dela, ki bo znalo to delo tudi v pravi luči pokazati tistim, za katere se je Janez Starec vse svoje življenje boril. Le boren odsev Starčevega dela je brošurica, katero je napisal o pokojnem g. dr. Janko Mikula, ki je bil Starčev naslednik v Hodišah. Gotovo danes Starčovo

delo tudi drugače sodi, kakor ga je sodil ob nastopu svoje službe v Hodišah.

O možeh delavcev mora biti narod podrobno poučen in le tedaj bo tudi pravilno razsojal, kdo je delal in kaj je delal. Za drugo obletnico Starčeve smrti bomo verjetno dobili v to delo in to življenje neumornega delavca globlji vpogled.

Za obletnico se je v šentlenarski cerkvi zbralo mnogo ljudstva iz domače fare in tudi iz drugih delov dežele. Mil. g. kanonik dr. Blüml je ob asistenci župnikov iz Hodiš in iz Stebna pri Malošah opravil mašo za dušnico ter blagoslovil nagrobni spomenik. Domači župnik Čebul je ob grobu obrazložil vse sestavne dele spomenika in njih globoki pomen. Pri tej priliki je še posebno naglasil, da so vse doline južne Koroške dale svoj prispevek k spomeniku in tako izkazale svojo posebno hvalečnost do pokojnega in posebno priznanje njegovemu delu. Šentlenarski pevski zbor je zapel na grobu dve žalostinki. To je bil tisti pevski zbor, na katerega je bil pokojni župnik Janez Starec najbolj ponosen in o katerem je pripovedoval z vsem navdušenjem tudi na svojem potovanju v Rim leta 1950. Narodni svet koroških Slovencev je po svojem predsedniku položil na grob venec cvetja v pozdrav.

Zaključno lahko ugotovimo, da je bil spomin ob obletnici na g. Janeza Starca veličasten za vse, ki so bili navzoči. Le leto dni smo od njega oddaljeni in z vsakim dnevom čutimo, koliko nam je vsem Janez Starec pomenil s svojim delom in s svojim nasvetom. Izkušen v vseh področjih vsakodnevnega življenja, je znal svetovati v najkriticnejših položajih. Danes ga hudo pogrešamo, vemo pa, da on za nas vse moli, kakor je zapisal pokojni župančič o Miklovi Zali:

„Kadar me skrb za nas napade,
in več nikjer ne vidim nade,
se spomnim Zale na kolenih,
poln zopet upov sem ognjenih
in vem: naj pride kar le koli,
za nas še zvesta Zala moli.“

Ob odkritju in blagoslovitvi spomenika gre vsem darovalcem prav pristrčna zahvala. Tej zahvali pa pridružujemo še prošnjo. Stroški so znašali več kakor smo računali in kakor je bilo v raznih proračunih. Sam spomenik izpričuje, da so bili stroški veliki. Danes se obračamo na vse hvaležne duše, da še prispevajo. Manjka še dva tisoč pet sto šilingov. Uverjeni smo, da bomo v najkrajšem času rekli: tudi to je poravnano. Kakor je Janez Starec izšel iz naše srede in za nas vse delal, tako naj bo tudi spomin na Janeza Starca naša skupna zadeva!

H. J.

MLADINA PIŠE:

Zadnji zbogom...

Še enkrat zakličem v slovo zbogom tebi draga gospodinjska šola, ki si mi postala drugi dom. Ljubi Bog naj te živi, čuva in še vnaprej tako bogato kot do zdaj razliva svoj blagoslov nad te in nad vse tvoje prebivalce!

Kot druga leta smo tudi v letošnji tečaj prihajala dekleta vsa boječa in plašna iz raznih dolin in vasi, ena drugi nepoznane. Toda naše drage sestre so nas z materinsko ljubeznijo sprejele in nam tako kmalu pregnale vso bojazen. Z dekleti smo se vedno bolj in bolj spoznale ter si postale prave sestre medseboj. Tako smo skupno z našim predstojništvom tvorile eno družino. Vzajale smo se ena ob drugi in skušale vse dobre lastnosti druge posnemati. Najbolj zanimivo pa je bilo, kadar smo ob večerih govorile vsaka v svojem narečju in si pripovedovale razne običaje raznih krajev. Po tako nedolžnem veseljju smo našle razvedrilo ter se nasmejale res iz srca.

Ob strani naših dobrih sester, ki so se za nas trudile in žrtvovale, nam je vsak dan minil prehitro. Z navdušenjem smo sledile v šoli, prav tako v kuhinji, šivalnici in tudi pri zunanjem delu. Poleg vseh drugih predmetov, ki smo se jih učile, mi bodo najbolj ostale v spominu gospodinjske ure, ki so nam bile na tako lep način pripravljene in podane. Verouk, ki smo ga bile deležne, nam bo vedno kažipot v življenju. Učile smo se tudi nastopati na odru v raznih prireditvah.

Tako zelo smo vžljubile ta naš drugi dom, da smo se vedno s solznimi očmi spominjale, da se naš tečaj nagiba proti koncu. A čas slovesa je prišel. Ker smo vedele, da smo zavarovane proti vsem viharjem sveta, in bomo zdaj postavljene kakor ovce med volkove, nam je bila ločitev še težja. Moja zadnja pot je bila v kapelico, kjer sem se poslovila od Njega, ki mi je bil vedno v tolažbo in pomoč. Kadar mi je bilo hudo, sem se vedno zatekla k Njemu. Ko sem že odhajala po cesti, sem se še enkrat ozrla nazaj in tiho vzdihnila: „Zbogom!“

Prav iz srca se zahvaljujem v imenu deklet-gojenk vsem uč. sestram, posebno še tistim, ki so se za nas najbolj zavzele, kakor tudi vsem ostalim učiteljem in izrekam svoj iskren: Bog plačaj!

Sentruperška gojenka

Pomlad na domači trati

Polja naša so cvetov bogata.
Oh, kako dehti zelena trata!
Zlato sonce se z menoj spreha,
se igra, ljubkuje sredi maja.

Pridite dekleta na poljane!
Zapojte nam ptičke razigrane:
v šopke vile hodemo cvetlice,
saj so naše miljene sestrice.

Šopke, oj, razumete dekleta -?
Srcem našim bije ura sveta -
zemlja v maju s sončcem ljubkuje
in ljubezni spev pri nas vasuje...

M. Hartman

ZA DOBRO VOLJO Pod klobukom

Vdova je želela imeti povečano sliko svojega rajnega moža. Napotila se je k fotografu in mu rekla, ko mu je pokazala malo sliko: „Zelo želim, da bi povečali to sliko, pač pa želim, da bi bil mož na sliki brez tega strašansko velikega klobuka.“

„Mislim, da se mi bo posrečilo,“ je odgovoril fotograf uslužno. „Le to bi prosil, če mi poveste, na katero stran je imel Vaš rajni mož počesane lase.“

„Zelo žal mi je,“ pravi vdova, „tega pa res ne vem natančno. Sicer pa boste tako videli, ko boste klobuk sneli.“

Slovensko-nemška začetnica

Pred nedavnim je izšel drugi del slovensko-nemške začetnice „ABC“. Drugi del je po stvarnih področjih sestavljen in vsebuje: berila, pesmi in pripovedke v slovenskem in nemškem jeziku. Na splošno se mora reči, da je delovna skupina pod vodstvom gg. vladnih svetnikov Justa in Maklina, katerima je deželni šolski svet poveril nalogo spisati začetnico, svojo nalogo dobro rešila.

Zanimivi so dvojezični naslovi na straneh 98, 99: Volksschule - Ljudska šola, Hauptschule - glavna šola, Nach Klagenfurt - V Celovec, Začetnica ABC itd.

Le zakaj se to v javnem življenju ne prakticira? Na vseh javnih poslopijih bi morali biti dvojezični napis! To predvideva tudi državna pogodba. Ali merodajni res mislijo tako dolgo čakati; ali pa je to znamenje, da se teh založb sploh ne mislijo spomniti? Če bo pokazala Avstrija dobro voljo, mogoče bodo pokazale dobro voljo tudi velesile, bi se končno državna pogodba le sklenila. Zaenkrat pa še manjkajo - razen drugega dela začetnice, ki se je tiskal dve leti - vse v šolski odredbi predpisane knjige. In to po devetih letih! Če ne bi bilo „Mladega roda“, bi naša mladina v šoli sploh ne imela slovenskega čtiva. To je vsekakor dokaz ne dobre, temveč slabe, zelo slabe volje.

Najbolj so po šolah čutili pomanjkanje začetnice - posebno prvega dela. Toliko se govori o modernem pouku, pri nas pa manjkajo krvavo potrebne šolske knjige. Zaradi tega upamo, da bo v jeseni vendar izšel prvi del tolikokrat že napovedane začetnice! Veselje otrok bi bilo večje, če bi bile sli-

ke, ki so vzete iz nemške začetnice, barvne. To bi res ne stalo toliko, da bi morala državna založba zaradi tega v konkurz.

Toplo pozdravljamo začetnico v prepričanju njenega visokega poslanstva med otroci slovenskega in nemškega pokolenja. Naj bi pomagala, kakor je na straneh 109, 110 lepo napisano: „ohranjevati domovino Slovincem in Nemcem.“

110-letn. Jurčičevega rojstva

90-letnica „Jurija Kozjaka“. - Preveden v deset jezikov. - Kitajski kardinal o Slovincih

Pred 110 leti je bil rojen Josip Jurčič, prvi veliki slovenski pisatelj. Že v dijaških letih je veliko pisal in vedno zapisoval pravljice, pregovore, narodne pesmi, krepke kmečke izraze in originale in zato je v opisanju kmečkih značajev nenadkriljiv. Imel je lep jezik in bujno domišljijo. V svojih povestih in romanih je zajel vso slovensko zgodovino, zlasti pa turške vpade.

Nam je najbolj znan po romanu „Deseti brat“, ki ga je lani ponovno izdala celovška Mohorjeva družba. Skoro svetovno znan pa je po povesti: „Jurij Kozjak, slovenski janičar“, ki ga je napisal pred 90 leti kot dvajsetletni dijak-osmošolec v eni prvih mohorjevih knjig in za katero je tedaj dobil častno nagrado.

Jurčiča posreduje svetu dr. Ferdinand

Kolednik, ki je prevedel že mnogo njegovih povesti, „Jurija Kozjaka“ pa že v deset jezikov: francoski, hrvaški, italijanski, angleški, španski, kitajski, grški, madžarski, sirjski in arabski, objavljeni so še prevodi v skoraj vse evropske, slovanske, romanske in azijske jezike. Za odlični jezikovni prevod je Kolednik prejel nagrado francoske Akademije znanosti in umetnosti. Odlični katoliški pisatelj, Georges Goyau, je v uvodu zapisal: „Delo kot je tole, mora biti dostopno najširjim ljudskim množicam v čim več deželah.“

Kitajski kardinal Tien pa je ob kitajskem prevodu zapisal: „Vesel sem, da lahko vsem katoliškim kitajskim bralcem priporočim knjigo sijajne vsebine o Juriju Kozjaku, slovenskem janičarju. Upam, da bo junaška borba Slovencev skozi stoletja naša med katoliškimi Kitajci navdušene bralce.“

Ko se spominjamo našega velikega pisatelja in svetovnega Jurija Kozjaka ob 90-letnici, čestitamo prevajalcu Koledniku in mu želimo, naj svoje jezikovne zmožnosti uporabi še nadalje za razširjanje slovenskih leposlovnih vrednosti.

Zdrav plemenski naraščaj in vzreja mlade živine

Zdrav plemenski naraščaj mora biti glavna skrb naših živinorejcev. Iz prakse vemo, da zdrava žival rada je ter hrano dobro prebavi in izrabi. Taka žival je lepe rasti in že na njeni zunanosti se vidi, da je krepkega zdravja. Njen korak je lahek, glavo drži pokoncu, dlaka je gladka, se leskeče in tesno prilaga telesu. Zdrava žival je tudi bolj odporna proti boleznim, rada in lahko dela itd. Take živali rodijo zdrave mladiče in njih potomci zopet dajo zdrav naraščaj.

Živinorejec mora pri vzreji gledati na to, da odbira plemenski naraščaj od najboljših plemenskih živali, ki bodo imele v največji meri vse najboljše lastnosti dotične pasme. Prava odbira ali selekcija je mogoča le tam, kjer vodijo rodovnik. To je knjiga v kateri so zapisane plemenske živali in od vsake posebej vse njene dobre lastnosti. Od takih prednikov potomci so po presoji strokovnjakov postavljeni v vrsto dobrih

Vzreja plemenskega naraščaja

je druga skrb kmeta-živinorejca. Še, ko je mladič pri vimenju, je dobro, da je veliko na svežem zraku. Mladiči, ki so vedno v hlevu, so občutljivi za vsak prehlad, res malo odporni in slabšega razvoja. Podobni so rastlinam, ki so zrastle v topli gredi pod oknom. Zunaj na svežem zraku, toplem soncu, na dobri paši je lep razvoj mladih živali. Telo se utrdi, ker se mora prilagoditi vsem vremenskim neprilikam-spremembam. Gibanje na paši izboljša prebavo hrane. Srce je močno, pljuča zdrava in globoko dihanje prepreči nabiranje sluzi v nosni votlini itd.

Plemenski naraščaj, ki je veliko zunaj se lepo razvije in take plemenske živali neprimerno lažje rodijo kot one, ki so vedno v hlevu, slabše razvite in pomehkužene.

Hlev za vzrejo plemenskega naraščaja mora biti dovolj velik, svetel, suh, zračen in brez prepriha. V vlažnem, temnem in zatohlem hlevu ni pravega razvoja in zdravja. Kjer je hlev na vlažnih tleh, kjer se voda s streh ne odteka in gnojica v hlevu zastaja, tam se stene napijejo vlage. Če ni hlev zračen, živina hrano slabše prebavlja, ne je rada in še to kar poje, ji ne koristi mnogo.

Mladi živini škoduje, če ima slabo nastlano, da leži na mokrih tleh. Kjer živina stoji na mokrem, se ji kaj radi vnamejo parklji in ognjé.

Krma je poleg omenjenega še najbolj važna. Le s pravilnim in zadostnim krmljenjem podpremo v razvoju dobre lastnosti živine, podpremo vso selekcijo. Najdražja vzreja je nepravilno in nezadostno krmljenje. Kar se pri mladi živini z nezadostnim krmljenjem pokvari in z neumestnim štedenjem zamudi se pozneje tudi z najboljšim krmljenjem popraviti ne da.

Odbiranje dobrih plemenskih živali ima samo tam pravi pomen, kjer s pravim krmljenjem sprostim razvoj dednih lastnosti.

Hrana mora vsebovati vse hranilne snovi v pravem razmerju. Hranilne snovi v krmi so: beljakovine, maščobe, cukri in škrobi,

VRTNO POHIŠTVO

v vseh izdelavih ter cenah

THONET

Celovec, Obstplatz 2 Velika izbira

rudninske snovi, vitamini in voda. Ko sestavljamo krmne obroke, moramo predvsem paziti na pomanjkanje beljakovin, rudninskih snovi in vitaminov. Vsako gospodarstvo navadno doma pridelava dovolj potrebne krme. Kupujemo v glavnem beljakovinsko krmilo: oljne pogače ali tropine, posneto mleko, ribjo moko itd. Važno je, da vsaki živali damo le točno odmerjeno količino. Več škoduje, če je premalo, pa zopet ne koristi mnogo. (Se nadaljuje)

Našim gospodinjam

SKUTA

Živila, ki jih imamo doma, ali jih lahko poceni kupimo, navadno podcenjujemo. Premalo se zavedamo njihove vrednosti. Ena izmed takih živil je gotovo skuta. Su-rovo maslo višje cenimo kot skuto, vendar lahko prištevamo skuto k najboljšim hranilom. Skuta je lahko prebavljiva in ima precejšnjo hranilno vrednost. 1 kg skute ima isto hranilno vrednost kot 1 kg govejega mesa.

Skuta kot hranilo

Izvrstno hranilo za otroke je maža iz skute za na kruh. Skuto dobro pretlačimo — „prepasiramo“, dodamo drobno zrezano čebulo, malo kumne in papriko. Vse dobro zmešamo in namažemo na kruh. Matere naj bi večkrat pripravile tako malico svoji družini!

Za postne dni lahko pripravimo tečno jed za kosilo — skutine cmoke ali rezance. Prav lahko jih je narediti. Vzamemo dva dela grobe (debele) moke in en del pretlačenega sira. Vse skupaj dobro zgetemo v testo. Iz tega testa napravimo široke rezan-

ce, ali pa oblikujemo z žlico cmoke in jih damo kuhati v vrelo vodo. Vrejo naj tri do štiri minute. Zabelimo jih z mastjo. Zraven cmokov serviramo kislo zelje. Tako si pripravimo okusno, tečno, lahko prebavljivo in obenem poceni jed.

Skuta kot zdravilo

Skuta je tudi zdravilno sredstvo. Uživali naj bi jo slabokrvni, predvsem pa bolni na želodcu! Posebno ti naj prav pridno jedo skuto, zlasti če je bolezen nevarna, da se razvije rak. Če koga peče v želodcu, naj pije sirotko! Sirotka očisti želodec.

Pri pljučnem vnetju ali vnetju v trebuhu olajša bolečine obkladek iz skute. Plateno krpo zmočimo, jo večkrat zložimo, nanjo namažemo za prst na debelo pretlačene skute, tako pripravljeno položimo ali privežemo na boleče mesto. Obkladek izvleče vročino. Seveda, ko se obkladek izsuši, ga obnovimo. Tudi pri vnetju oči pomaga obkladek iz skute. Položimo ga na zaprte oči čez noč. Pri vseh naštetih uporabah pa moramo paziti, da je skuta sveža.

ZANIMIVOSTI

VARNOSTNO TEKMOVANJE V INDUSTRIJI

Newyorški svet za varnost pri delu je organiziral tudi letos tekmovanje med stotinami tovarn tega področja, v katerem zmaga tisto podjetje, v katerem se je zgodilo najmanj obratnih nezgod. Tekma se je začela 1. maja in bo trajala 6 mesecev. Zmagovalce nagradi navedeni svet na slavnostnem banketu s priznanimi diplomami in plaketami.

SVETOVNO ZBOROVANJE PERUTNINARJEV

Od 13. do 31. avg. bo v Edinbourghu X. svetov. zborovanje perutninarijev, katerega se bo udeležilo več kot 1250 zastopnikov iz nad 30 držav. Glavni smoter zborovanja je povečanje zmogljivosti perutninarke industrije s skupnim izkoriščanjem znanja in raziskav raznih držav. Zastopniki 13 držav bodo med kongresom na zasedanju odsekov predložili 112 znanstvenih razprav.

ŠTEVILO OVAC NA SVETU VNOVIČ PORASTLO

V letu 1953 je število ovac na svetu porastlo že šesto zaporedno leto. V začetku leta 1954 je bilo na svetu 841 milijonov ovac, za 2 odstotka več kot leta 1953 in za 17 odstotkov nad povprečjem let 1946-50. Vendar se je število lani povečalo le za 13 milijonov, medtem ko se je leta 1952 za 18 milijonov, leta 1951 za 27 milijonov in leta

1951 za 33 milijonov. Najvažnejše dežele za rejo ovac so Avstralija, Argentina, Indija, Južnoafriška zveza in Nova Zelandija. Na ovčerejo je vplival zlasti nenaden znoten dvig cene volne na svetovnem trgu po izbruhu vojne na Koreji.

DOBRI IZGLEDI OZIMNE PŠENICE V EVROPI

Ozimna pšenica je v večjem delu Evrope dobro prezimila. V nekaterih predelih je pa ostra zima vseeno uničila posevke in so zato posejali jaro pšenico. Pomladanski posevki so ponekod v zastanku zaradi neugodnega vremena. Padavine so bile za pšenico ugodne z izjemo Zahodne Nemčije, kjer je suša škodovala posevkom. Ozimna pšenica predstavlja navadno 90 do 95 odstotkov vse evropske pšenične posejane površine.

V Italiji so bile padavine odlične in je zato pričakovati novo dobro letino. Pomladanski posevki so pa v zastanku. — V Jugoslaviji se je s pšenico posejana površina proti lanskemu letu zmanjšala za 5

Ženska oblačila za pomlad najceneje pri Celovec, Alter Pl. 4

Modenfee

do 10 odstotkov zaradi dolge suše v lanskem jeseni in nenadnega nastopa hladnega vremena, kar je skrajšalo čas setve. Tudi nedavna agrarna reforma je precej vplivala. V raznih predelih ozimna pšenica ni vzklila in so morali ponovno sejati. — Tudi v Turčiji je izredna jesenska suša preprečila posevke v polnem obsegu in zakasnila rast, tako, da letošnja letina ne bo dosegla lanske.

DR. JANKO MIKULA:

Lovorjev venec na grob junaka

Preč. g. Janezu Starcu, ki je umrl 2. maja 1953 na Koroškem, v spomin

(3. nadaljevanje)

Teh bridkih izkušenj in razočaranj še nismo poznali, ko smo Te obiskovali sveži, podjetni semenišniki iz Celovca: Globoški Francé, Ziljski Tevžej, Šmihelski Jože s bratom Mohorjem, Bistriški Tone. Kajpada jih je bilo še več, ki so trkali na Tvoja vrata, na Tvojo denarnico in so se znali tako študentovsko zvito opravičevati: „Prišli smo obiskat Vaša dva študenta Hanija in Stanika... Prišli smo pogledat slavne Hodiše, v katerih je tako razgibano narodno življenje...“ In vsake počitnice so prihajala nova krčela...

O, kdo bi mogel pozabiti krasne vožnje po Vrbskem jezeru do Ribnice, pešpoti preko Majrobnika in Sekire ali čez Migorje, Ležbe, Pertiče, Šmiklavž in Rut ali vožnjo v avtobusu preko Vetrinja, Rjavice, Dvorca! In na vrhu Gabrnice je zalesketalo Hodiško jezero v dolini in ob strani so pozdravljale Hodiše, kljubujoče stisnjene ob hriboviti Rut, bežeče pred jezerom in močvirjem, ponosne na dobro tisočletje zgodovinske slave in kamenitih spomenikov. Morda so bili oblihi s krstno vodo iz ogromnega krstnega kamna prvi slovenski kristjani, morda so bili položeni pod zagonetne grobne plošče prvi slovenski krščanski plemiči. Morda je tod misijonaril, blagoslovil prvo cerkvico in pokopališče sv. Modest. Zakaj neki ne? Saj Hodišani tako radi romajo h Gospe Sveti, na Modestov grob,

da še otroci davnih prednikov in prvih Modestovih kristjanov vračajo apostolu zveličavni obisk!

Morda sta tod utrjevala krščansko vero sveta blagovestnika Ciril in Metod ali so tod delovali njuni duhovniki. Zakaj neki ne? Saj sta sveta brata v dveh hodiških podružnicah deležna posebnega čiščenja še dandanes: v Šmarjeti na Gradu in v Št. Ilju, sedanji župnijski cerkvi, nekdanji podružnični Hodiš. Tod je romala sv. Hema iz Krke preko Otoka in Dobajne k Mariji Pomagaj v Podgorje. Na Grad so hodili v posete cesarji in knezi iz Blatograda. Mnogo zgodovine so zabrisala davna stoletja ali pokopale grajske razvaline, spomin nanjo pa je ohranjen v pravljicah in v plemenitem ponosnem značaju ljudstva.

Tam zadaj za cerkvijo v hribu pa je zrasel Dom sv. Jožefa, spomenik dvajsetega stoletja in Tvoje vztrajne podjetnosti: pol cerkveni, pol narodni dom. Duhovne vaje, gospodinjiski tečaji, dobre igre, poštna zabava, slovenska krščanska izobrazba: tem namenom naj bi bil kot domače ognjišče. Dom ni le Tvoja zamisel in sad Tvojega truda, doslovno je tudi delo Tvojih rok, Tvojih žuljev, Tvojega znoja; vsi drugi so bili le Tvoji pomočniki. Taka lepa vzajemnost je bila ko tedaj, ko so opati in menihi postavljali samostane. Domu si dal ime

krušnega očeta Jezusovega, sam pa se v svoji skromnosti nisi upal ponašati z mislijo, da si oče svojim vernikom in svojemu ljudstvu, da deliš duhovni kruh in pomagaš do telesnega, da hodiš po očetovskih stopinjah blaženega škofa Šlomška, ki je deloval z namenom, da bi Slovencem bila „sv. vera luč in materina beseda ključ do prave zveličavne narodne omike“.

Koliko težav, napadov, klevet in obrekovanj si moral pretrpeti zaradi Doma, od katerega nisi osebno pričakoval nobenega dobička razen skromnega koticčka za stara leta! Božja previdnost pa Te je obvarovala nadaljnjih razočaranj, ko Ti je pred nadležnimi starimi leti podelila najmirnejši koticček — v večnem domu nad zvezdami... „Vsi bomo enkrat zaspali, v hišo Očetovo šli...“

V cerkvi, božji in družinski hiši vseh faranov, tudi onih, ki po tuji slavi omamljeni ne cenijo narodne omike zadosti, si se neumorno trudil za lepo krščansko življenje, za verski prepoved. Zlasti stanovske nedelje za moše in fante, za žene in dekleta in za otroke so cvetele. Vse ogromno dušnopastirsko delo za veliko župnijo, za vse različne stanove v šoli, v cerkvi in po vaseh pa je opravljal edini družbeni stan, ki je bil v Hodišah še ostal, takozvani drugi stan — Ti sam! (Svojčas so se plemenitaši imenovali prvi, duhovščina drugi stan.) Redkokdaj in le prehodno si se mogel poveseliti pomočnika. Kratko sta Ti kaplanovala in drugovala gospoda Niko in Lip. Upokojeni konzistorialni svetnik Katnik Ti je bil še najbolj zvesti pomočnik. Kadar je prišel s svojo oguljeno potniško tor-

bico v Hodiše, Ti je natrosil novic iz vse škofije. Drugod pa je raznašal častiljivi, dobrotljivi starček slavo Hodiš in Tvojol! V Hodišah je kmetom pravil o svoji „zlati Teholci in srebrnih Buačah“, kjer je bil dolga leta župnikoval, drugod pa je govoril o „zlatih Hodišah in o zlatem St. Lenartu“, kamor je blagopokojnemu gospodu Andreju Sadjaku tudi rad hodil pomagat. Nekako tako posrebrano in pozlačeno vidijo verniki duhovnikovo življenje, ki pa je v resnici bolj železno-trdo in svinčeno-težko...

Koliko skrbi si imel s popravili! Prekril si podružnice, mežnarijo, skedenj s škodljivci, župnišče je dobilo streho iz opeke, dom in farna cerkev eternitno streho. Koliko si deloval in skrbel kot občinski odbornik, kot posojilničar, kot deželni poslanec!

Pri vsej velikopoteznosti pa nisi zamujal podrobnega dela. Oskrboval si knjižnico, vodil sestanke in vaje izobraževalnega in pevskega društva „Zvezda“. Skrbel si, da se mladina vsaj zasilno priuči čitanju in pisanju slovenske materine besede, ker si vedel, da velja za dva moža, kdor dva jezika zna; da pa le materina beseda sega do srca! Z zanimanjem smo zasledovali Tvoje nastope v deželnem zboru, Tvoja posredovanja, Tvoje shode po deželi, Tvoje jedrnat, resne govore na prosvetnih prireditvah, na dijaških sestankih.

Vedeli smo, da je Tvoj slavljani tovariš Vinko Poljanec močna električna žarnica, ki žari in ogreva na vse strani. Vedeli smo pa tudi, da si Ti bolj skrita turbina, ki ne nehoma deluje in oddaja.

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

CELOVEC

Našim čitateljem naj spregovorimo nekaj besed o manufakturni tvrdki Krichke & Co v Celovcu. Dobro jo sicer poznate kot trgovino, v kateri premnogi kupujete že dolga leta in ste bili vedno zadovoljni, poznate jo pa tudi po oglasih v našem listu, kjer vas vedno preseneti s poceni ponudbami o modrocih, prešitih odevih, posteljnem perju in posteljnini sploh. Krichke ima pa na zalogi tudi prav tako vredno in poceni blago za obleke in drugo blago, ki je potrebno za domače gospodinjstvo, prte, brisače, ovratne rute, volnene stvari in volno. Ker je obenem tudi strokovna trgovina za krojaške potrebe, dobe tudi šivilje in krojači vse v zaželeni izbiri in s popusti. Trgovino Krichke toplo priporočamo.

LURŠKA LUČ

Po vseh koroških farah in v večino domov smo te dni sprejeli luč iz Lurda. Mladina, ki je izraz narodove življenjske volje je prinašala luč življenja in luč globoke vere iz fare v farno in fare so sprejemale to luč iz Marijinega svetišča v veliki svečanosti. V Celovcu je bila stolnica ob tej priliki napolnjena kakor le redkokdaj. Mladina je prinesla lurško luč v posebni štafeti do stolnice, kjer je krški škof prevzel luč in prižgal s to lučjo posebno svečo v stolnici.

V nedeljo, dne 16. maja, smo tudi v slovenski cerkvi v Celovcu sprejeli lurško luč iz farnih cerkev. Ob tej svečanosti je bila večerna pobožnost izredno dobro obiskana.

KRONANJE FATIMSKE MATERE BOŽJE

Dne 13. majnika je bilo v Celovcu pri kapucinih svečano kronanje Fatimske Matere božje. Nepregledna množica vernikov iz vse dežele se je udeležila te slovesnosti. Ko je bila svečanost kronanja na vrtu pri očetih kapucinih končana, se je v cerkvi vršila posebna slovesnost slovenskih vernikov. Nabito polna cerkev je pričala o globoki vernosti koroških Slovencev in njih zaupanju do Matere božje. Ob petih litanijah se je sprevod pomikal v cerkev, ki je bila polna do zadnjega kotička. Slovensko ljudstvo petje je tudi nemške vernike presenetilo, da se kar niso mogli ločiti od slovenskega dela slovesnosti. Pater Jakob je imel cerkveni nagovor, maševal je g. kanonik dr. Blüml, narod pa je prepeval Marijine pesmi, kakor pač to znajo samo Slovenci.

Kolesa znamk Puch, Junior in RWC. Vsi nadomestni deli za kolesa in motorna kolesa. Radio aparati, šivalni stroji ter vsi kmetijski stroji, najceneje in pod ugodnimi pogoji v zalogi strojev

Johan Lomšek
ST. LIPS, Post EBERNDORF

„LOŠKI GOSPOD“

Za v soboto 22. maja ob 1/28. zvečer napovedana zvočna igra „Loški gospod“, ki jo je za radio pripravil Jaka Špicar in kjer sodeluje igralna družina iz St. Jakoba bo odhajana en teden pozneje, torej v soboto 29. maja ob pol osmih zvečer.

VABILO

na prireditev farne mladine iz St. Janža v Rožu, katera gostuje v nedeljo, dne 23. maja ob 1/3. uri popoldan, v veseligradu „Repositev“ pri Adamu v Svečah.

Bistrica je volila

(Nadaljevanje z 2. strani)

na pa socialisti. Slovenski mandat je dobila Arbeitsgemeinschaft, kar ni nobena pridobitev, saj je ta mandat imela doslej itak že desničarska stranka. V kolikor se bo oziral novoizvoljeni občinski svet na enakopravnost obeh narodnosti, bo pokazala bodočnost. Na vsak način bomo znali pravočasno opozoriti zastopnike teh strank na njihov volilni program, v katerem je bilo tudi do tega vprašanja zavzeto od obeh glavnih skupin pozitivno stališče.

Našim zaupnikom in nosilcem liste se ob tej priliki zahvaljujemo za njihovo nesebično požrtvovalno delo, volilcem in volilkam pa za zaupanje, ki so ga dali edini „Krščanski stranki“.

Danes pa že lahko povemo, da bo pri prihodnjih občinskih volitvah odvisno ravno od teh 76 glasov, kdo bo dobil župana.

ST. RUPERT PRI VELIKOVCU

Vabilo

Otroci iz fare se prav pridno in z veseljem zbirajo pri častitih sestrah v „Narodni šoli“. Vadijo za materinski dan, ki bo v nedeljo, 23. t. m., ob 3. uri popoldne istotam. Na sporedu bo več kratkih prizorov, deklamacije in petje. Sodelujejo tudi samostanska dekleta. Proslava je namenjena predvsem materam. Vabljeni ste pa tudi prav lepo vsi prijatelji mladine!

APAČE

Na krstnico smo v Apačah slovesno sprejeli nove zvonove, ki jih je bila vlila zvoznarna Bühl na Tirolskem. Od postaje Grabstanih jih je dal s svojim tovornim avtomobilom pripeljati g. p. d. Lesjak. Potem so v župnišču čakali na dan blagoslovitve. Prvega majnika so naši pridni delavci in kmetje vse pripravili za ta praznik. Med okrašene zvonove je Jagovčev fant pritrdil lepe trakove: „Zvonovi zvonite, h molitvi vabite!“ Ves teden je bilo vreme zelo slabo; v soboto popoldne se je zvedrilo in nedelja je bila dan, ki ga je Gospod pripravil za našo slovesnost. Iz vseh krajev so prišle množice ljudi. Iz Dobrle vasi pa so prišli preč. g. častni kan. dekan Aleš Zechner, da so blagoslovili klicarje božje. Najprej so nam v lepi pridigi poživili našo vero in poglobili ljubezen do bližnjega ter pokazali Kristusa-zmagovalca, nato pa sta fant in deklica deklamirala dve pesmi. Ob asistenci č. g. škofiča iz Galicije, č. g. Lampichlerja iz Šmarjete in domačega župnika so potem ml. g. prošt blagoslovili in mazlili nove zvonove. Zadnja vojna je nam med drugim vzela tudi vse zvonove. Le enega — najmanjšega — smo dobili nazaj, pa še tega smo morali dati preliti. Zdaj pa smo dobili tri nove zvonove. Največji, ki tehtja 500 kg in katerega je kupila cela fara, nosi ime sv. Jožefa. Srednjega, ki ga je darovala dobra družina p. d. Zablachan, nosi imena patronov Zablache družine: Sveta Marija, devica rožnega venca, Sveti Frančišek in sveta Katarina. Tretji zvon je darovala družina p. d. Jagovc iz Hmelš in nosi ime svetega Florijana.

Med blagoslovitvijo so bili botri zvonovom; Sv. Jožefu vsi moški, sv. Mariji devici rož. venca vse žene in dekleta in sv. Florijanu vsi otroci. Mislimo, da je to prav, kajti tudi pri otroku niso roditelji botri, ampak drugi verniki, ker to tako želi sv. Cerkev.

Nato je bila slovesna zahvalna maša. Pevci, ki jih vodi g. Pepi Čertev, so pri blagoslovitvi in med mašo peli prav lepo. Po sv. maši smo potegnili zvonove skozi lino

J. Š. Baar — Al. Nemec:

ZEMLJA IN LJUDJE

Roman

(68. nadaljevanje)

III.

Drugega dne se nikomur ni ljubilo iti na polje. Na travnikih se je še bleščala voda in tvorila „zrcala“, potolčeno silje, še vse težko od moče, je kakor zmlačeno ležalo na zemlji. Ljudje so v gručah postajali po vasi.

Prišel je mesar in povedal, da v Pisku ni padla niti kaplja — in da so v mestu vsi mislili, da burja divja bogve kako daleč, medtem pa je uro hoda od Piska naredila tako škodo!

Zjutraj je šla skozi Putimo pošta iz Ražic in postiljon je pripovedoval, da na vsej postaji ni ostalo niti eno okno celo in da je padala kot golobje jajce debela toča.

Dva orožnika sta se na obhodu ustavila v vasi in prinesla podrobna poročila. Ledeni nevihta je prišla od zahoda. Že nad Zatavskega ribnika čez „Starega“ k Smrkovicam in Semicem. V Selibovi o njej ne vedo nič več. Putimo je sklestila najhujše. V gozdu na Hurkah leži toča pomešana z igličevjem še sedaj na tleh.

„Bog bodi zahvaljen,“ so se skoraj razveselili gospodarji. „Bog je dal, Bog je vzel — ni tako hudo, da se ne bo spet preokre-

v stolp. Na stolpu je bil poveljnik trdnjave g. Kreutzberger, motor je oskrboval p. d. g. Jagovc. G. Sivo iz Grebinj, katerega se prav lepo zahvaljujemo za vso pomoč in vožnjo, je pritrdil zvonove na vrh. Hvala Bogu, da se ni nič zgodilo!

Vsem, ki so pomagali, da smo dobili nove zvonove, posebno pa družinama Zablachan in Jagovc, iskren „Bog plačaj“.

V zadnjem času se je zgodila pri nas smrtna nesreča. Rieplnova mama so se zvečer v hlevu ponesrečili, da so po nekaj urah nato umrli v Celovcu. Naj počivajo v miru.

Luč iz Lurda smo sprejeli v torek, 11. maja in jo nesli v procesiji v farno cerkev. Od nas jo je sprejela fara Galicija. Naj bi pomagala po Mariji ohranjati naš narod in vse vernike po celem svetu.

RADIŠE

Neljubo nam je na tem mestu dati odgovor na zadnji napad dopisnika v „Vestniku“, ki se pod naslovom „Radiše, pribežališče grešnikov“ tako zaletava v osebo našega č. g. župnika Janka in v razmere v našem župnišču. To je nam tem bolj neljubo, ker smo kot poštenj in verni Slovenci od nekdanj obsojani razdor in prepir med obema hišama oziroma listoma v Celovcu, ki je našemu ljudstvu prinesel toliko nesreče in seka na našem narodnem telesu globoke rane. Toda resnici na ljubo se čutimo vendar dolžni, ne oziraje se na eno ali drugo stran ali osebo, obvestiti javnost o resničnem dejanskem stanju v naši fari oziroma župnišču. Sicer je nam dopisnik „Vestnika“ dobro znan, ki se ves čas pod imenom „radiški faran“ zaletava v našega gospoda župnika. Vendar se nam čudno zdi, da se Vestnikov dopisnik še danes imenuje Radišan oz. radiški faran, ko vendar vsi vemo, da živi že trideset let izven radiške fare in da svoj rojstni kraj in cerkev vidi kvečjemu dva do trikrat na leto. Kako si potem drzne pisati v imenu nas faranov?

Ne vemo iz katerega razloga napada tudi č. g. patra Odila, ki je pred leti tu in tam dušnopastirsko deloval med nami v fari. Nam je znano samo to, da je bil med našimi farani jako priljubljen in da se nobeden ni imel vzroka v kateremkoli oziru spotikati nad njim, kot pa pišejo Vestnikarji.

Isto je kar se tiče č. g. Memerja. Gotovo nam niso zapustili slabega vtisa, ko so odšli od nas. Nasprotno, v veliko čast jim štejemo, da so se kot rojen Nemec tako dobro naučili našega slovenskega jezika, in se kot duhovnik tako živeli v naše ljudstvo in razmere, da jih lahko imenujemo bela vrasna med nemško duhovščino.

nilo na lepo. Kjer so bili srečnejši, bodo pomogli nam nesrečnikom, ob proščenju se bomo dogovorili.“ Kmet je žilav, ni malodušen in ne obupa zlahka. Ne tarna dolgo tjavdan, ampak takoj išče poti, po kateri bi spet prišel na suho, hitro se oprime upanja in se znova loti dela. Putimci so šli na polje, pa niso imeli kljuk na kosah. Vzeli so kose s seboj, kot da gredo travo kositi, in kosili so po toči pobito prazno bilje kakor deteljo. Kose je zabolelo srce, ko so zagledali po njivah polno zrnja, ki so hodili po njem, rešiti pa ga niso mogli. Ženske so za njimi molče, brez petja grabile košenino v redi, zbito, potolčeno, na pol prazno klasje so zbirale v predpasnike, da bi jih doma vrgle vsaj perutnini. „Za mlačenje to ni škoda dela, več bi stali mlatiči, kakor bi zrnja dobili. Najbolje bo, da vse zložimo v parmo za slamo ter jo zrežemo in z njo nastiljamo,“ so bili vsi istega mnenja. — „Toda kaj bomo sejali in vso zimo do novine jedli?“ se je oglašilo drugo vprašanje; odgovor nanj pa naj bi prineslo proščenje, ki je bilo pred vrati.

Še iz stare zaloge so za proščenje napekle putimske gospodinje kolače in kruh, v mnogi hiši sicer iz poslednje. „Toda če pride gost, mora imeti dost,“ je geslo že kar legendarne južnočeške gostoljubnosti. Zato so se pripravljali na proščenje kakor druge krati — le godbo so odpovedali in še to na strogi županov ukaz, kajti mladina je mladina, nje ne spremeniš. — Zvečer bo od žalosti jokala, do jutra se ji solze posuše in drugi dan bo plesala. Zato morajo stari na-

Vsekakor se nam res čudno zdi, da se gospod dopisnik „Vestnika“ tako živo zani-ma za osebno občevarje našega g. župnika. Potemtakem hoče, da bi bili nesvoboden človek in da bi se najbrž morali kot taki ravnati po navodilih gotovih krogov in gotovih „tovarišev“.

Ce je pa res po mnenju dopisnika zašel za par dni v župnišče „velik grešnik“, bi moral dopisnik vendar malo pomisliti, da smo grešniki vsi. Gotovo mu je dobro znano, da je Kristus rekel Judom: „Kdor izmed vas je brez greha, naj vrže prvi kamen na ženo prešestnico!“ Po Mojzesovi postavi bi morala biti namreč kamenjana.

Ce bi si pa dopisnik Vestnika izprašal vest, bi prišel do spoznanja, da so bili tudi v njegovem življenju kritični dnevi, v katerih kompas ni kazal ravno smer.

ST. PETER V ROŽU

Ko smo se prvo majniško nedeljo vračali od zelo uspele prireditve gojenk gospodinj-ske šole v St. Petru, smo čuli vsepovsod laskavo priznanje o tej, tako sestram kakor gojenkam tega zavoda. To priznanje pa je tudi povsem opravičeno! Kdor je videl vse razstavljene predmete, od najlep-sih spretno umetniško izdelanih tortnih oblik in raznovrstnega peciva pa tja do krasnega vezanja, pletenja, oblek in perila, ta je že moral ugotoviti, da je bilo treba tu res polno idealizma, spretnih rok, mnogo truda, požrtvovalnosti in ljubezni do napredka. Ali je to vse sploh mogoče, smo se spraševali vsi tisti, ki smo videli harmoniko, škač perila, likalnik, razne knjige, pičke in vseh oblik živalice, posneto naravo itd., pa vse zgolj za naše — želodce.

Potem ko smo bili od nadvse ljubeznivih in vedno smehljajočih sester ljubeznivo sprejeti in dobro pogoščeni, so nas gojenke popoldne zabavale ob nabito polni dvorani s prav primernimi igrkami, pesmimi in deklamacijami. Režija je bila res prav izredno odlična, vse je šlo kakor po taktih hitro! Igralke so podajale svoje dobro nastudirane vloge res prav dobro, isto velja še prav posebno za deklamacije. Program je bil spretno izbran, sodoben in razmeram primeren. Preveč hitro je potekel čas in prišla ura slovesa in ločitve. Vračali smo se polni optimizma, kot se bodo po tečaju dekleta vračala na svoje domove, kamor ponesejo lepe sadove pridobljenega znanja, dušne hrane za svojo bodočo udejstovanje kot mlade žene in matere.

Našim dragim sestram iz St. Petra pa gre nesporno vsa čast, zahvala in hvaležnost za njih plemenito delo na polju vzgoje duha in srca v zavodu. Č. sestre si postavljajo nerazrušljiv spomenik dela, bodoči možje in narod pa se jih bo z veliko hvaležnostjo spominjal za ves njih neodškodovani trud in žrtve, za kar jih more poplačati le Bog. Majhno akontacijo na njih plačilo pa so č. sestre že na dan razstave dobile od Njega, v tem, ko je pustil ves dan deloma iz jasne-ga neba, deloma pa izza oblakov sijati son-cece na velikansko čredo občudovalcev od blizu in daleč!

mesto mladih misliti in delati. Občina sicer goste vabi, čeprav je ob vso žetev. Pa prav o proščenju si hoče nakloniti pomoč sosednjih občin, zato se ne spodobi na veselici denar zapravljati in plesati.

Gostje pa se tudi niso dali čakati. Pripe-ljalo in prišlo jih je več kot kdaj koli prej. „Letos moramo v Putimo, drugače bodo mislili, da se jih izogibljemo in nočemo pomagati.“

„Pri nas v Hradišču ni padala niti sodra, kaj šele toča,“ je pripovedoval mladi Kovanda, ki ga je Cimbura poznal kot otroka, „ko bom zmlatil, vam bom pripeljal seme za ozimino in jarenino in založil vas bom z zrnjem za kruh in moko.“

„Bog plačaj; grešil bi, če bi vso tvojo pomoč sprejel. Od tvojega očeta sem se naučil držati zrnje toliko časa v kašči, dokler novega ni na sklednju. Za seme še imam svoje; toda v Putimi nas je mnogo, ki ga nimajo, če torej pošlješ, si bomo prav radi razdelili.“

Pri Pisku so sedeli semiški prijatelji. „Tu in tam je pri nas padlo kakšno zrno, toda poznalo se ni nič. Za seme ti bomo dali, o tem si lahko brez skrbi, a zrnje za mlin ti bomo pa posodili.“

(Dalje prihodnjič)

Robot cenejši; Robot II a, Xenar 2,8 1740,-; Robot Star, Xenon 1,9 2365,-

PhotoKofler
VILLACH

Polna sreče mi ponosna reče: „Saj pecivo se mi samo speče!“

Poceni dobre birmanske ure

pri
ED. URNER
VORM. RUDHÖLZER
URAR

Celovec - Klagenfurt, Burggasse 2
Najskrbnejša popravila

PRILOŽNOSTNI NAKUP!

Fine moške srajce najmodernejših vzorcev iz najboljšega popelina, vseh velikosti do št. 46 samo šil. 39.— do 46.— pri

G. Umschaden

CELOVEC, AM FLEISCHMARKT
Oglejte si prosim naša izložbena okna!

Lep dom, prijetno stanovanje, kakor tudi navzven v vseh vprašanih notranje opreme in moderna stanovanja. Izdelava: foteljev, kaučev, posteljnih klopov, Lotterbetten, modrocev, vse v prvovrstni kvaliteti in po ugodnih cenah.

Prav vesel bi tudi vas pozdravil v moji delavnici, da se osebno prepričate o kakovosti in delu. Upam tudi v prihodnje na vas kot svojega odjemalca.

Rudolf Nicka jun.
tapetnik in dekorater

KLAGENFURT — CELOVEC, HEUPLATZ 2

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

Nedelja, 23. maja: 7.00 Duhovni nagovor. 7.05 S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — Ponedeljek, 14.30 Poročila, objave. 14.40 Iz tehnike in znanosti. — Torek, 25. maja: 14.30 Poročila, objave. Zdravni-

ški vedež: Zanimivosti o žolču in žolčnih poteh. 14.45 Slike iz zgodovine. Obramba pred Turki in Tabori. 18.30 V svojih delih bodo živeli: Ivan Tavčar (II). Sodelujejo gojenci in gojenke celovškega učiteljskega. — Sreda, 26. maja: 14.30 Poročila, objave. 14.40 Za našo vas: Dr. Sienčnik: Naše goveje pasme (konc). — Četrtek, 27. maja: 7.00 Duhovni nagovor. 7.05 Domači zbori pojejo: sodelujejo: Mešani zbor iz Šmihela pri Pliberku p. v. M. Sadjaka; moški oktet SPD „Gorjanci“ iz Kotmare vasi; moški oktet iz St. Vida v Podjuni; mešani in moški zbor iz Radš p. v. Simona in Ruperta Wrulicha; mešani zbor SPD „Gorjanci“ iz Kotmare vasi p. v. Pavla Kernjaka. — Petek, 28. maja: 14.30 Poročila, objave. 14.40 Od pravljice do pravljice. — Sobota, 29. maja: 8.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. 9.30 Športni obzornik. — Nedelja, 30. maja: 7.00 Duhovni nagovor. 7.05 S pesmijo pozdravljamo in voščimo.

Birmanski botri in botrice, pozor!

Birmanske obleke samo iz blaga od

G. Umschaden

CELOVEC, AM FLEISCHMARKT

Največja izbira — najnižje cene!

Prevzeli smo vrtni Espresso

(Garten Espresso)

VILLACHER STRASSE 1 (Verkaufshallen)

Za prvovrstne pijače vseh vrst, za prigrizke in najboljšo postrežbo se priporoča

HANS BELOHUBY

En starček je biv, je SCHLEPPE rad piv, dolgo je živ!

KOLO

navadni — športni — za dirke

A. Samanig

MEHANIČ

Celovec-Klagenfurt

Paradeisergasse 9, telefon 59-53

GOSPODINJE POZOR! ŠTEDILNIKE za GOSPODINSTVA, KMETIJE, GOSTILNE po ugodnih obrokkih — nasveti brezplačni — dobavi

H. WERNIG KMETIJSKI STROJI
CELOVEC, Paulitschgasse 13, Telefon 35-02

NEMŠKI LLOYD

PKW, jeklena izdelava 31.500 šil.
Kastenwagen 31.500 šil.
Lloyd, Stationswagen 31.800 šil.

AUTOHAUS RIVA

Celovec-Klagenfurt, Rosentaler Strasse 17, tel. 31,91

KINO

DOBRLA VES

22. maja ob 20. uri in 23. maja ob 16. uri: „Don Camillos Rückkehr“ (tudi za mladino)
26. maja ob 20. uri in 27. maja ob 16. uri: „Haus des Lebens“ (lep film, ki govori srcu vsakega človeka. Frölich, Jürgens, Holzmeister, Knotek). — Ni za mladino!

Brez konkurence v ceni, brez konkurence v kvaliteti, brez konkurence v dobavi, dobavljivo od 100 cm do 350 cm. Tovarniško nova motorna kolesa! Ugodni obroki! Nemške in avstrijske kvalitete samo pri Autozentrali Potuznik, Klagenfurt, St.-Ruprechter Strasse 4.

URE za BIRMO, ki odgovarjajo vsem zahtevam in po zmernih cenah pri J. A. KERN, Celovec, Kramergasse 7.

Pijače in jedače najceneje Ramusch, Celovec, pri Bezirks-hauptmannschaft.

SCHWARZ nogavice so cenejše, Celovec, Pfarrplatz.

Sanitarne naprave, centralne kurjave, vodovodne napeljave ANDLINGER, Celovec, Adlegasse Telefon 20-52. Strokovni nasveti in brezplačni proračuni. Dobave po tovarniških cenah. Električne črpalke. Vse na zalogi.

Štedilniki s centralno kurjavo (gretje sobe iz štedilnika), štedilniki s kotli na pritisk, štedilniki z bakrenimi kotli, domače krušne peči, dvonadstropne s prekajevalnicami, Sepp Krobath, gradnja peči in štedilnikov, St. Vid na Glini — St. Veit/Gl., obisk in ponudba brezplačno.

Očala, fotoaparate in potrebščine
BUFFA jun.
Celovec, tel. 55-30
Obstplatz 3

Vsa pomladanska obleka samo pri MODEN HERTA, Villach, Unterer Kirchenplatz.
Nahrbniki, kovčki, ženske torbice, denarnice in drugi usnjeni izdelki najcenejše pri Muchlbacher, Celovec, Rainerhof.

Damska frizerka Matilda Zotter, Celovec, Salmstrasse 3.

Modroci, tapecirano pohištvo poceni ter dobro samo pri proizvajalcu Ortner, Beljak, Widmann-gasse 31.

OČALA!

Optik Fessl

BELJAK-VILLACH
Bahnhofstrasse 3

Lederbekleidung nur beim Erzeuger. Wernisch Friedrich, Villach, Italiener Strasse 22. — Qualität entscheidet!

Najboljši in cenejši so Planet čevlji pri

WUKONIG

CELOVEC — KLagenfurt
Karfreitstrasse (pri Longo)

Blago za pohištvo, gradl za blazine, oprtnice, motvoz, umetno usnje, afrik, juta, dekoracijsko blago najceneje pri NEDELKO, Celovec, 8.-Mai-Strasse 11.

Krasne kombinirane 22.— šil., hlačke 9.— šil., damske obleke 55.— šil., moške srajce od 35.— šil. naprej. Stoffschweisse, Klagenfurt, Markt-platz.

OSKAR MIKULA VILLACH

H. Unterdörfler
Gradbeno in pohištveno mizarstvo
Beljak, Widmann-g.
poceni — tudi na obroke

Pozor! Na delo se peljete najceneje z ljudskim motornim kolesom KTM R 100. Naplačilo šil. 1150.—. Obroki tedensko šil. 58.—. Tovarniško novo (fabriksne) dobavlja takoj Kärntner Autozentrale Potuznik, Klagenfurt. St.-Ruprechter Strasse 4.

BIRMANKE URE OD ŠIL. 80.—. Urenklinik

HANS SCHMID

Celovec, Heuplatz in Pliberk, Kumeschgasse.
Pošljamo po pošti in dajemo na obroke

Najlepši spomin na sv. obhajilo in birmo

je slika iz fotografskega ateljeja

TOLLINGER

CELOVEC, ALTER PLATZ 31. Telefon 20-76

Kolesa, motorji, različni štedilniki, lastna delavnica za stroje, delo solidno in poceni v znani celovski mehanični delavnici

Zanesljivi odjemalci dobijo tudi na obroke.

Johann Novak

MEHANIČ IN KLJUČAVNICAR

KLagenfurt, Feldmarschal-Konrad-Pl. 1

Moderni okraski, umetne cvetice, obhajilni pajčolani, ženitovanjski puščelki, lepa birmanska darila, rožni venci, svetilnice, turistiški spominski znaki, vse vrste šteti in brivske potrebščine najboljše kakovosti, škarje razne velikosti, žepni nožki, vse vrste šivank za šivalne stroje dobite

pri znani trvdki

„ELGETZ“

ustanovljena 1901

Celovec-Klagenfurt, Rainerhof

Znižane letne cene premoga in koksa. Kupujem smrekov stavbeni in borov les za kurjavo 1 meter dolg. Ponudbe proti takojšnjemu plačilu na firmo

E W A L D M Ü N C H

Celovec - Klagenfurt, Benediktiner Platz Nr. 8

Kolo za vsako vreme

šil. 780.—
športno kolo, od šil. 980.—
otroška kolesa od šil. 690.—
Ugodni obroki pri

Fahrrad

HERZOG

Celovec - Klagenfurt

Gummi Berger

gumijasti in umetno gumijasti predmeti, dežni plašči (Gummiregenbekleidung), prašni plašči (Staubmäntel aller Art) in vse za šport, kopalne obleke, ročne torbice in aktovke ter igrače. Gumijasti obodi za avtomobile, motorje in kolesa. Popravila točno in solidno. Celovec-Klagenfurt, Kardinalplatz 11 in Benediktiner Platz 10, lastna delavnica.

KOLESA

Največja izbira samo pri

Truppe & Ermann

BELJAK — VILLACH

Widmann-gasse 41,

vogal Kirchenplatz

plačila na obroke

Gašeno belo apno, cement, heraklit in sploh vse stavbene potrebščine dobavljajo prompt trvdka

Alois Pratsch

Celovec - Klagenfurt, Lastenstrasse 11

Günstige Preise!

FOTO Δ FILM

Ella Petrykiewicz

BELJAK — VILLACH, POSTGASSE NR. 3

Slikanje prvoobhajancev in birmancev

Δ IZDELAVA Δ

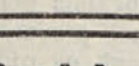
Največja izbira vseh vrst čevljev za vsak poklic pri

BEHR-Schühe

BELJAK — VILLACH

Widmann-gasse 43,

Italiener Strasse 17

Gozdni posestniki, pozor!

Kupujemo brzojavne drogove; smrekove, borove in mecesnove, 8 do 14 m dolge, 12 do 15 cm široke na vrhu, najboljše cene. Ponudbe v nemščini pošljite na HOLZHANDLUNG, Villach, Richtstrasse 10 ali na upravo lista.